

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

De Bilt

Bilthoven - Groenekan - Maartensdijk - Westbroek

Onderstaande lijst is een inventarisatie van industrieel erfgoed in de gemeente De Bilt. De lijst wordt van tijd tot tijd bijgewerkt, deze versie is van juli 2016.

- Burgemeester de Withstraat 10-12 - vm postkantoor met directeurswoning (1915)
- Burgemeester van der Borchlaan 5 - watertoren met pompstation Utrechtsche Waterleiding Mij; ontwerp H.F. Meertens, modernistische bouw in metselwerk; Vitens verkoopt de watertoren in 2016, beschikbaar voor herontwikkeling (1926)
- Dorpsstraat vanouds Steenstraat 25 - vm gemeentehuis annex postkantoor met directeurswoning, veldwachterbureau met woning; verbouwd tot appartementen (1883-1977)
- Dorpsstraat 51 achter - schuur in vakwerkbouw; nu atelier (18e eeuw)
- Groenekanseweg 92 - transformatorhuisje PUEM (ca 1950)
- De Holle Bilt 25 - bedrijfspand met werkplaats en woning gm; eerste bedrijf: 'Kon. Magazijnen en Werkplaatsen van Tuinbouwwerktuigen en -benodigdheden'; nu detailhandel en woningen (1899)
- Jasmijnstraat 1 - vm ontsmettingsbad met magazijn iov Groene Kruis; nu woonfunctie (1924)
- Torenstraat 27 - vm Biltse badhuis, bestaande uit woning voor de badmeester en indertijd acht douchebadcellen, vier kuipbaden, privaten en werkruimtes, waaronder een ketelhuis met vm schoorsteen en een was- en drooglokaal; verbouwd tot woning (1925-1972)
- Tuinstraat 75 - transformatorhuisje (zj)
- Utrechtseweg 65 - gietijzeren groentekassen tussen spouwmuren rm, diverse kweekbakken rm (1799-1809), een druivenkas tegen de afscheidingsmuur rm, ronde kas voor sierbloemen met stookhuisje en schoorsteen rm (ca 1830), grote ijskelder rm (ca 1800), grote houten werkschuur rm; Landgoed Vollenhoven rm (1799-1830)
- Utrechtseweg 315 - sluisje Biltse Grift bij pand Sluishoef, in 1842 tot stuw verbouwd; bij deze sluis was tot in Franse Tijd een watermolen met vingerhoedfabriek (ca. 1640)
- Utrechtseweg naast 370 - PUEM transformatorhuisje (ca 1950)
- Wilhelminalaan 10-12 - KNMI gevestigd in bestaand buitenhuis 't Klooster gm; uitbreiding o.a. met observatietoren (1897) met (nu verdwenen) houten opbouw, uitbreiding bibliotheek en archief in zelfde stijl, nieuwe observatietoren (1950- 'Kopspijker'), seismisch paviljoen rm (1893-1897), aardmagnetisch paviljoen gm (1908), seismografisch paviljoen gm (1913), directeurswoning en diverse dienstwoningen (1893 en later)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg **De Bilt** blad 2 van 3

Bilthoven

- Anthonie van Leeuwenhoeklaan - een dorp van wel 50 gebouwen van het RIVM; te behouden de portiersloge, laboratoriumgebouw, energiecentrale etc; na 2018 herontwikkeling tot hoogwaardig sciencepark Utrecht Science Park Bilthoven (va 1951)
- Professor Bronkhorstlaan 10 - vm sanatorium Berg en Bosch met o.a. werkplaats rm, paviljoen rm; in opdracht van de Katholieke Arbeidersbeweging; geneesheer-directeur was Dr. W. Bronkhorst; nog steeds medische functie (1933)
- Julianalaan 10-12 - vm postkantoor met directeurswoning (1918)
- Soestdijkseweg Noord 301 - het stationseiland met oorspronkelijke perronoverkapping gm, later uitgebreid; met wacht- en winkelruimte in 1962 verbouwd; tot 1917 station De Bilt; bijbehorende woning stationschef in 2012 gesloopt en 2015 herplaats spoorwegmuseum Utrecht (1901-1913-1962)
- Soestdijkseweg Noord 396 - smeedijzeren toegangshek, verplaatst, behoorde toe aan snelwegerfabriek Olland aan de Dorpsstraat (eind 19e eeuw)
- Soestdijkseweg Noord achter 480 - transformatorhuisje PUEM rm, schilddakhuisje (1922)
- Soestdijkseweg Zuid 98 - tolhuisje rm tot 1929 dienst gedaan; in 1960 naar de overkant van de weg verplaatst en nu woning (1827-1960)
- Spoorlaan 9-11 - arbeiderswoning met timmerwerkplaats o.a. voor grafkisten, later bouwbedrijf v/h Pastunink en Strübbe (1919)
- Tweelingen hoek Noorderkroon - tegen het spoor een 50/10 kV schakelstation van de vm PUEM, architect Schulte (1962)

Groenekan

- Groenekanseweg 158 - werkplaats gm (1885)
- Koningin Wilhelminaweg e.v. - bovenleidingportalen / spoorbogen rm tracé spoorlijn Utrecht tot Hilversum (ten oosten van Groenekanseweg) - bestaande uit 2 scharnierende halve bogen van voorgespannen beton, 188 stuks (1938)
- Koningin Wilhelminaweg 469 - kantoor gm vm 'Eerste Stichtse Kopergieterij en Machinefabriek' ESKEM, later pakhuis van de Utrechtse onderneming in medische apparatuur Laméris; na leegstand in 1997 gerenoveerd (1939-1972)
- Ruigenhoeksedijk 1 / hoek Koningin Wilhelminaweg - transformatorhuisje PUEM rm, zgn kubistische vorm (1940)
- Ruigenhoeksedijk 32 - vm korenmolen Geesina rm; in 2011 weer maalvaardig gerestaureerd (1843)
- Stuwen - huidige veelal uit begin 20e eeuw - Beukenburgerlaan 59 Leyenseweg (1900), ijzer rm en Groenekanseweg 117 (verplaatst), ijzer rm; Kon Wilhelminalaan .. rm; Voordorpsedijk 2 rm (nu gemeente Utrecht)
- Voordorpsedijk bij 20 - transformatorhuisje (zj)

Afkortingen:
vm- voormalig

iov- in opdracht van
zj- zonder jaartal

ong- ongenummerd
rm- rijksmonument

gm- gemeentelijk monument
USINE juli 2016

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg **De Bilt** blad 3 van 3

Maartensdijk

- Dorpsweg 19 - wachterswoning HIJSM en vm goederenperron (1901-1883)
- Dorpsweg 188 (achter) - vm timmermanswerkplaats (1910)
- Industrierweg - aanleg van een industrieterrein in Maartensdijk, evenwijdig achter de Tolakkerweg en langs het spoor, periode wederopbouw; bestrating recent van gevel tot gevel opgewaarderd (1950-1952)
- Industrierweg 7 - vm Metaalwarenfabriek 'De Papierklem', fabrieksgebouw met kantoor; nu o.a. tuingereedschappen Wiltfang en Larix Gardenware (ca 1952)
- Industrierweg 9-13 - bedrijfshallen, uitbreidingen van o.a. Metaverpa en Schouw & Oostwoud; nu bedrijfsverzamelgebouw (ca 1960)
- Industrierweg 15 - vm Evenhuis Koekfabriek, ook wel Groninger Koekfabriek Evenhuis; bedrijfsgebouw met kantoor (1955)
- Industrierweg 22 - vm Firma Herman Mössner, etui- en kartonagefabriek; ateliers, drukkerij, magazijnen en kantoor; nu opgedeeld, o.a. interieurbouwer en beschikbaar (1954)
- Industrierweg 24 - vm Schouw & Oostwoud Kunststoffenverwerkende industrie; fabriekspand met transformatorhuis en kantoor (ca 1955)
- Industrierweg 24-26 - transformatorhuis (ca 1955)
- Industrierweg 26 - Drukinktfabriek vh Hostmann-Steinberg bv; bedrijfsruimten, magazijn en kantoor (1952)
- Koningin Wilhelminaweg 1 - tolhuis gm, na bestrating weg Utrecht-Soestdijk en in 1953, na bestorming door automobilisten, afgeschaft (1835)
- Koningin Wilhelminaweg 9 - brandweerkazerne met slangentoren rm (1940)
- Stuwen in de Praamgracht - meesten uit begin 20e eeuw: - Dorpsweg 29, ijzer 19e eeuw rm - Dorpsweg 141, ijzer rm - Dorpsweg 171, ijzer rm - Kon Wilhelminaweg bij 25, ijzer rm
- Tolakkerweg 159 / Industrierweg 13 - vm Metaverpa, fabriek van metaalverpakingsartikelen en verpakingsmachines voor de grafische industrie; kantoor met fabriekshal en magazijn (1952)

Westbroek

- Dokter Welfferweg bij 34 - bedrijfsloods (zj)
- Dokter Welfferweg 70 - smederij gm bij woonhuis (zj)
- Dokter Welfferweg 102 - vm boterfabriek tot 1906 in gebruik; vanaf 1912 tot jaren vijftig 'Stoom Wasch en Strijkinrichting Gruno', oude schoorsteenvoet nog aanwezig; nu smeltgieterij (zj)
- Dokter Welfferweg 102 (nabij) - transformatorstation GRUNO gm (1957)
- Kooidijk bij 5 en 7 - windgemaaltjes, bij 7 in onttakelde toestand (jaren dertig)
- Westbroekse Molenweg 26 - korenmolen De Kraai rm; molen in 1880 vanuit Amsterdam naar deze locatie verplaatst rm, in 2012 maalvaardige restauratie (1839/1880)
- Stuwen - meesten uit begin 20e eeuw - Kerkdijk nabij 70, ijzer rm - Kooidijk bij 7, ijzer rm - Doctor Welfferweg bij 48, ijzer rm